

HAVETS UHYGGELIGE HEMMELIGHED

Vores smukke blå oceaner bærer på en uhyggelig hemmelighed under overfladen. Hver dag ender mere og mere plast nemlig i havet. Faktisk er der efterhånden så meget plast i vandet, at hele øer af affald er begyndt at dukke op.

Plast er en stor del af vores hverdag. Tænk på plastposer, plastflasker, kuglepenne, låg, shampooflasker, flamingo, tandbørster, mademballage, lightere og legetøj. Plast er et billigt og stærkt materiale, og derfor er det i mange år blevet brugt til alverdens produkter. I takt med, at verden får mere plast, så ender mere og mere af det desværre i verdenshavene.

Størstedelen af den plast, der ender i havene, kommer fra landjorden. Affaldet stammer fra lossepladser og industriområder i hele verden, hvorfra det med tiden hvirvles ud i havet. Noget kommer også fra kloakker, der løber ud i vandet. En del af plasten stammer også fra helt almindelige mennesker, som efterlader mademballage og plastflasker i naturen tæt på kysten.

Gør noget Skift plastposen ud

Hvert år køber vi danskere millioner af bæreposer, når vi er ude at handle, og det er faktisk lidt tosset. Poserne koster penge hver gang, og så kan de også være en belastning for naturen og miljøet. Hvad gør I i din familie? Prøv at regne ud, hvad I kan spare ved at skifte plastikposerne ud med en mulepose eller indkøbsnet, som kan genbruges.

- Hvad koster en plastikpose fra supermarkedet, og hvor mange køber din familie om ugen?
- Hvad sker der med poserne bagefter? Bruger I dem mange gange eller bliver de til affaldsposer, der ryger til forbrænding?
- Hvor meget vil I kunne spare, hvis I skiftede plastikposerne ud med et net eller en mulepose?

Overvej

Skal vi forbyde plastposer i Danmark?

Plastposer er billige at producere, lette i vægt og praktiske. Derfor bruger næsten alle mennesker i hele verden i dag plastposer.

Den lette vægt gør, at poserne nemt flyver væk fra blandt andet lossepladser og skraldespande. I sidste ende betyder det, at mange plastposer ender deres dage i naturen eller havet. For at stoppe det, har nogen lande forbudt plastposer helt. Det gælder for eksempel i Kenya, hvor man ikke længere må bære sine varer hjem i en plastpose. I stedet bruger man andre materialer, der er lettere at nedbryde eller genanvende.

- Skal man forbyde plastikposer i Danmark?
- Hvad kan man lave poser af i stedet for?

Tal lidt om fordele og ulemper.

KÆMPE KLUMPER

Plast, der flyder rundt i havene, samler sig i enorme klumper. Havstrømmene gør, at affaldet hvirvles sammen i en spiral, lidt ligesom når vand løber ud af et badekar. Klumperne er så store, at det kan være svært at fatte det. Prøv at forestil dig dette: De fem største klumper plastaffald i verdenshavene fylder til sammen cirka det samme som hele det afrikanske kontinent. Man kan dog ikke gå i land på klumperne, for de er ikke faste. De er som en stor suppe af bittesmå stykker plast.

EN DØDELIG BID!

Plast er meget lang tid om at blive nedbrudt. Det kan tage flere hundrede år. Imens kan havets dyr tage meget stor skade af affaldet. Fisk, fugle og havskildpadder bliver viklet ind i plasten og kan ikke komme fri igen. Mange af dyrene tror, at plasten er mad og ender med at blive kvalt. Forskere har i årevis undersøgt massevis af døde havfugle og fundet ud af, at langt de fleste har plast i maven.

Nogle mennesker kan blive 100 år. Og så tænker vi nok, at de er rigtig gamle. Men prøv så at forestil jer, at en plastikflaske kan blive 5 gange så gammel!

En plastikflaske kan ligge i naturen i op til 500 år, før den er nedbrudt til små stykker, vi ikke kan se. Derfor er det ekstra uheldigt, når plastik havner i naturen – for den forsvinder ikke.

En stor del af det affald, der havner på kysterne og i havet, er plastik. Det er uheldigt, for plastik er et ekstremt stærkt materiale, der kan holde i mange, mange år.

AKTIVITET: PLASTIKFLASKEN DER BLEV 500 ÅR GAMMEL

500 år er så lang tid, at det måske er svært at forestille sig. Prøv derfor at give jer i kast med dette tankeeksperiment: Forestil jer, at man kunne lave plastik for 500 år siden – det vil sige omkring år 1500. Forestil jer dernæst, at der blev lavet en plastikflaske på det tidspunkt. Forestil jer så, at man stillede flasken i en vindueskarm, hvor den kunne se hele verden. Her blev flasken stående indtil i dag. Hvad har flasken oplevet?

- **Tidslinje:** Hvad har flasken set gennem tiden? Lav en tidslinje med store begivenheder.
- **Gætteleg:** Udvælg og udklip forskellige begivenheder fra perioden – men uden årstal – og sæt dem op på væggen med elefantsnot. Rangér dem i fællesskab efter, hvornår I tror, de fandt sted – hvor mange rigtige får I?
- **Bedsteforældre:** Når I har set, hvad plastikflasken kunne have oplevet, så kan I prøve at sætte jeres bedsteforældre ind på linjen også. Hvor meget har de mon oplevet? Og hvor meget mere har plastikflasken oplevet?

EKSEMPLER PÅ BEGIVENHEDER

– find selv på mange flere.

- 1503: Mona Lisa males.
- 1536: Reformation i Danmark.
- 1637: Christian 4. begynder opførelsen af Rundetårn.
- 1805: H. C. Andersen bliver født.
- 1914: Første verdenskrig.
- 1939: Anden verdenskrig.
- 1998: Storebæltsbroen åbner.

ANDRE AFFALDSTYPER – CIRKA!

- Bananskræller 2-4 uger
- Ispinde..... 10 år
- Dåser..... 500 år
- Cykler..... 1.000 år
- Glas..... 1.000.000 år

